

[Grethe Fenger Møller]

Jeg håber ikke, jeg skulle forstå hr. Ole Espersen sådan, at man udelukkende skulle se på, hvad der var demokratisk bedst muligt, men at man også må tilgodesee de mere sikkerhedsmæssige hensyn.

Det forslag, som SF har fremsat, indeholder tre elementer. For det første offentliggørelsen af en årlig beretning om efterretningstjenesternes virksomhed i hovedtræk. Et sådant forslag har Folketinget sidst behandlet i foregående folketingssamling, hvor forslaget blev afvist, og det mener jeg også det bør i dag, fordi en vedtagelse ville betyde, at vi ville stå over for en række væsentlige sikkerhedsmæssige vanskeligheder. Jeg mener også, at vi fra dansk side helt realistisk må være klar over, at det ville være meget svært for os at kunne få de oplysninger, som vi i øvrigt gerne vil have, fra efterretningstjenester i de lande, som vi plejer at samarbejde med.

Med hensyn til spørgsmålet om nedsættelse af et særligt parlamentarisk kontrolorgan, som skulle – som jeg forstår det – løbende holdes underrettet om tjenesternes virksomhed, synes jeg også, der er grund til at have en række betænkeligheder. Jeg mener også, det er rigtigt at pege på, som justitsministeren gjorde, hvem det er, som har ansvaret i dag. I dag ligger det helt klart, at ansvaret for de to efterretningstjenester, vi har, ligger henholdsvis hos justitsministeren og hos forsvarsministeren, og det er der ingen tvivl om.

Der kan gøres parlamentariske konsekvenser gældende i forhold til de to ministre, hvis der er vanskeligheder, enten i form af en mistillidsdagsorden i Folketinget eller ved anvendelse af ministeransvarlighedsloven.

I det omfang, man indførte et parlamentarisk udvalg, der skulle have løbende indsigt, mener jeg, man med rette kunne stille spørgsmålet: Hvor er ansvaret så placeret? Ville de partier, som er medlem af et sådant parlamentarisk udvalg, kunne være i den situation, at de senere ville kunne rejse sager i Folketinget, eventuelt stille forslag om mistillidsdagsorden til den pågældende minister, når de har haft kendskab til, måske har godkendt eller i hvert tilfælde har været bekendt med, hvad der er sket på det pågældende område? Det mener jeg rejser nogle store principielle problemer.

Jeg mener også, at ombudsmanden ikke vil kunne gribe ind i sager, hvis der er tale om en parlamentarisk kontrol, fordi Folketingets om-

budsmand ikke har mulighed for at gribe ind, når det drejer sig om Folketingets virksomhed.

Norge har ikke et sådant udvalg. I Vesttyskland har man et udvalg, der stort set svarer til det, som SF ønsker sig her. Men så bliver afgrænsningen: Hvad er det for nogle oplysninger, man skal give det pågældende udvalg? Skal man give det pågældende udvalg rub og stub? Så har efterretningstjenesten jo nul værdi. Men så langt går ikke engang SF, fremgår det af bemærkningerne, for dér erkender man, at der er visse ting, man ikke vil kunne oplyse om, og hvad så? Det vil sige, at man vil være i den situation, som man også er i i Vesttyskland, at den enkelte minister så må vælge og sortere og filtrere, kan vi kalde det, hvad der kommer frem af oplysninger. Og hvad er det udvalg så værd?

Derfor synes jeg ikke, at det er nogen særlig hensigtsmæssig idé at have et sådant parlamentarisk kontrolorgan.

Endelig det tredje element i SF's forslag, forslaget om, at man skal ændre på det såkaldte Wambergudvalg, ikke med hensyn til opgaven, men med hensyn til, at medlemmerne nu skal udpeges af Folketinget. Jeg kan heller ikke rigtig forstå, at SF kommer med det forslag. Jeg mener, at Wambergudvalget, der har fungeret siden 1964, har fungeret til fuld tilfredshed, og jeg kan ikke se, at der er noget behov for, at det skal være Folketinget, som udpeger disse medlemmer, og at det vil give en større sikkerhed for os på dette område. Det element kan vi derfor heller ikke støtte fra konservativ side.

Ebba Strange (SF):

Da Folketinget den 4. april 1986 drøftede et forslag fra SF om, at efterretningstjenesterne skulle afgive en årlig beretning, kom der nogle indvendinger mod disse beretninger fra Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, som gik ud på, at vi med de bemærkninger, der stod i forslaget, var lige ved at give grønt lys for, at efterretningstjenesterne kunne overvåge danske organisationer, faglige organisationer, foreninger osv. Det er klart, det var ikke det, der var vores mening.

Der kom også et par andre indvendinger mod de beskrivelser, vi ønskede i de årlige beretninger. De indvendinger har vi taget højde for i det forslag, vi nu har fremsat om årlige beretninger fra efterretningstjenesterne. Det kan